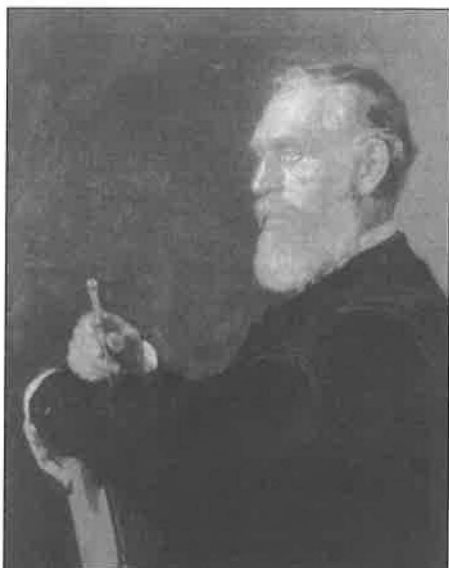

dilo obsáhlost a rozmanitost českých sbírkových fondů. Ucelenost projektu pak potvrdilo vydání podrobného katalogu a zejména uspořádání dvou denního sympozia, které bylo věnováno jak dějinám a politickému významu Španělska v druhé polovině 16. století, tak jeho vlivu na poli kulturním. Vždyť v této době přicházely právě ze Španělska zakázky takovým malířům, jako byl Tizian, El Greco či Hieronymus Bosch.

Španělský kulturní vliv v předbělohorském období zasáhl různým způsobem prakticky všechny vrstvy obyvatelstva v našich zemích. Přesto bývá dosud opomíjen. Výstava Filip II. a jeho doba je proto výjimečným projektem, který se pokusil tuto periodu našich i světových dějin doplnit. *Hedvika Novotná*

Architekt Josef Mocker a kapitula vyšehradská

ke 100. výročí úmrtí Josefa Mockera
29. 3. – 9. 5. 1999, Velký sál Lp

Autor výstavy: PhDr. Denko Čumlivski
Komisaři výstavy: JuDr. Jan Kotous,
PhDr. Magdaléna Rychlíková
Výtvarné řešení: Jan Duspěva

Výstava, kterou ve spolupráci s Národním muzeem připravila Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě a Státní ústřední archiv v Praze, byla uspořádána ke 100. výročí úmrtí Josefa Mockera (1835–1899), restaurátora středověkých stavebních památek a předního tvůrce české novogotiky. Podle jeho návrhů byl postaven chrám sv. Ludmily či dostavěna katedrála sv. Víta v Praze, restaurovány hrad Křivoklát, Konopiště a Karlštejn, chrám sv. Barbory v Kutné Hoře aj. Pro Vyšehradskou kapitolu uskutetnil Mocker v letech 1885–1903 přestavbu kapitulního chrámu sv. Petra a Pavla.

Celý projekt spadá do období mimořádného vzestupu Vyšehradské kapituly, které se datuje od 70. let 19. století do 1. desetiletí století 20. V této době vznikly na Vyšehradě nové kapitulní rezidence, bylo zde vybudováno národní pohřebiště a opravena románská rotunda sv. Martina. Podnět k přestavbě kapituly v „gotickém“ slohu vzešel od vlastenecky smýšlejícího vyšehradského probošta Václava Štulce (1818–1887). Hlavním úmyslem při přebudování kapituly bylo odstranění barokního pláště a maximální navrácení vzhledu z doby „otce vlasti“ Karla IV. Za tímto účelem pak Štulec oslovil Josefa Mockera, který již byl v té době uznávaným restaurátorem a předním tvůrcem české novogotiky. V Mockrově úpravě byla zachována vrcholně středověká podoba kostela jako baziliky jihofrancouzského typu, v průčelí byly připojeny dvě věže. V návrhu interiéru nového chóru a hlavní lodi se inspiroval architekturou postranních lodí, pocházejících ze 14. století, čímž vytvořil z interiéru kostela harmonický celek.

Po smrti Josefa Mockera, který byl 19. ledna 1899 pohřben na Vyšehradském hřbitově, řídil přestavbu kostela František Mikš. Na výzdobě interiéru se podílela řada předních dobových malířů a uměleckých řemeslníků. Zásadní podíl na provedení přestavby a na zhotovení výzdoby a zařízení měl Mockerův spolupracovník, vyšehradský kanovník Mikuláš Karlach, který byl od roku 1902 probostem kapituly. Ještě před dokončením stavby se ozývaly hlasy z okruhu odborné veřejnosti, které Mockerovy úpravy jednoznačně odmítaly. S odstupem jednoho století však lze říci, že novogotická přestavba, doplněná secesními malbami a několika původními barokními lavicemi, představuje zcela novou kvalitu.

Na výstavě byly poprvé zpřístupněny původní plány přestavby chrámu, dokumenty, návrhy výzdoby, ukázky zařízení, bohoslužebné předměty a roucha, portréty a další exponáty. Záštitu nad výstavou převzal Jeho Eminence Miloslav kardinál Vlk, arcibiskup pražský a primas český.

Vladislava Barhoňová

Masky, démoni, šaškové

1. 4. – 31. 5. 1999,
Přednáškový sál Lp

Autor výstavy: prof. PhDr. Ludvík Baran, DrSc.,

PhDr. Jitka, Staňková, CSc.

Výtvarná realizace: Jan Duspěva

Výstava fotografií a masek z let 1971–1998 byla v Lobkovickém paláci uspořádána ve spolupráci s magistrátem hl. m. Prahy, Ústavem pro etnografii a folkloristiku ČAV v Praze a Národopisnou společností.

Výstava představila fotografie českých a moravských masek pořízené naším předním etnografem prof. PhDr. Ludvíkem Baranem, DrSc. Materiál, z něhož

bylo při výstavě čerpáno, sbíral spolu se spoluautorkou výstavy PhDr. Jitkou Staňkovou CSc. 27 let a v celé jeho šíři se s ním lze seznámit v publikaci „Masky, démoni, šaškové“ z roku 1998. Autorovi se na barevných snímcích podařilo zachytit masopustní převleky, dodnes na některých místech používané. Nejstarší z nich se nosí už 125 let. Na fotografiích masek a obyčejů lze dále pozorovat zbytky pradávných kultů: medvěda, oběti, zemřelých předků, pastýřské kultury, dotekové a napodobivé magie. Rozeznat lze i zbytky lidového divadla, komických svateb, parodie civilních i společenských jevů, reakce na světové události nebo změny politických poměrů. V mnohých případech se však obyčej ještě nepodařilo objasnit. Vybraný soubor fotografií poukazuje na tradici českých obyčejů a zároveň je dokladem jejich existence na konci tisíciletí. Snímky ukazují jejich originalitu i výtvarnou kulturu, živelný dramatický základ, který dosažen moderními sdělovacími